

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Stable lad/lass, EstQF Level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Stable lad/lass, EstQF Level 4	4

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work
Hobuhooldaja peamiseks tööülesanneteks on hobuste hooldamine ja söötmine. Lisaks osaleb ta tallihoonete, rajatiste ja territooriumi koristamis- ja hooldustöödel ja võtab osa hobuste õpetamisest, vajadusel ratsutab ja/või rakendab hobust, abistab loomaarsti ja osaleb taastootmisprotsessis. Töös võib ette tulla lühiajalisi projekte, näiteks näituste, võistluste jm korraldamist, töö osaks võib olla tallitehnika kasutamine ning mootorsõidukite juhtimine. Hobuhooldaja töökohaks on hobumajandusettevõtte, milleks võib olla hobusekasvandus, sporthobuste tall, ratsakool, ratsakeskus, hobuturismiettevõtte jms. Hobuhooldaja töötab nii üksi kui meeskonnas ning suhtleb nii kolleegide kui vajadusel klientidega. Hobuhooldaja järgib oma töös vastutava isiku juhiseid ja vastutab oma tööülesannete täitmise eest. Töö toimub peamiselt välitingimustes või siseruumides, kus on tavapärasest madalam temperatuur. Töö peamiseks ohtudeks on töötraumad, aga ka erinevate bioloogiliste, keemiliste (ravimid, desinfitseerimisvahendid) ning füüsiliste (hobuste ja mehhanismide poolt tekitatavad traumad) faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Oma töökeskkonnas puutub ta kokku mitmete allergeenidega (heinatolm, karvad, söödatolm jne).
A.2 Tasks
A.2.1 Hobuste hooldamine A.2.2 Hobuste söötmine A.2.3 Hobuste taastootmine A.2.4 Noorhobuste õpetamine A.2.5 Hobuste tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel A.2.6 Hobumajandushoonete, rajatiste, talliümbruse ja hobuinventari hooldamine
Elective areas of work
A.2.7 Ratsastamine ja rakendamine A.2.8 Kapjade hooldamine A.2.9 Hobumajanduses kasutatavate mehhanismide ja mootorsõidukitega töötamine A.2.10 Näituste, oksjonite, võistluste jm hobumajandussündmuste korraldamine A.2.11 Hobuinventari toote kavandamine, valmistamine ja parandamine
A.3 Professional preparation
Hobuhooldajana töötab inimene, kellel on vastava eriala kutseharidus ja/või töökohal õppides omandatud kutseoskused.
A.4 Most common occupational titles
Hobuhooldaja, hobumajandustöötaja, tallimees/-naine, tallitöötaja, tallitööline, groom, võistlushobuste hooldaja.
A.6 Relevant skills for the future
Kasvav tähtsus on keelteoskusel ja meeskonnatöö oskusel.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused (B.2.) ja kohustuslikud kompetentsid (B.3.1 – B.3.6). Valitavate kompetentside (B.3.7 – B.3.11) tõendamine on vabatahtlik.

B.2 General skills of Stable lad/lass, EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Loob oma töös head suhted klientide ja kolleegidega.
2. Kasutab oma aega efektiivselt ning töötab süsteemselt ja korrapäraselt; kogu tööprotsessi jooksul peab kinni tähtaegadest, ajakavast ning etappidest, on lojaalne oma organisatsioonile ja pühendunud oma tööle.
3. Säilitab oma töös kvaliteeti ja efektiivsust, jälgib ja organiseerib ülesannete täitmiseks vajalikke ressursse.
4. Järgib oma töös ettenähtud protseduure, instruktsioone, tööeeskirju ning ohutusnõudeid.
5. Kasutab igapäevaselt valdkonnaspetsiifilisi teadmisi ning jagab neid ka oma kolleegidega, vajadusel pakub välja uuendusi.
6. Õpib ja omandab uusi tööülesandeid, meetodeid ja tehnikaid ning tunnustab uusi ideid ja arengusuundi, mõistab organisatsiooni osakondade tööd ja funktsioone.
7. Vajadusel oskab käituda kriisilukordades ja osutada esmaabi: hobustega seotud olukorrad (hobuste vigastused, taudid, haigused jms); hobumajandushoonetega seotud olukorrad (põleng, veekahjustused, elektrikatkestused jms); inimestega seotud olukorrad (traumad, haigused jms).
8. Oskab käituda erineva temperamendi ning erineva väljaõppetasemega hobustega ja rakendada hobuste psühholoogiast tulenevaid käsitlemisvõtteid ning tööohutusnõudeid.
9. Valdab eesti keelt tasemel B1 ja inglise keelt tasemel A2 (vt lisa 1).
10. Kasutab infotehnoloogilisi vahendeid Algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 2).

B.3 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.3.1 Hobuste hooldamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Jälgib ja hindab visuaalselt hobuste üldist heaolu, lähtudes looma liigimast käitumisest ja pidamisviisidest.
2. Teeb lähtuvalt pidamisviisist hobustele asemed, ladustab allapanu ja sõnniku, lähtudes allapanuliigist.
3. Puhastab, peseb ja pügab hobuseid vastavalt vajadusele, lähtudes hobuste pidamisviisist ja rakendusala, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid.
4. Fikseerib, talutab ja jooksub hobuseid vastavalt vajadusele, arvestades hobuste ja tallitöötaja turvalisust, hobuste väljaõppe taset ning kasutades ettenähtud abivahendeid.
5. Valmistab hobused ette ja kopeldab vastavalt etteantud juhiste, kasutades kopeldamiseks ettenähtud varustust, arvestades hobuste ja inimeste turvalisust.
6. Kasutab jalutusmasinaid, arvestades hobuste ja inimeste turvalisust ning jalutusmasinate kasutuseeskirju.
7. Komplekteerib karja ja ajab selle karjamaale vastavalt etteantud juhiste, arvestades hobuste ning inimeste turvalisust.

B.3.2 Hobuste söötmine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Hindab visuaalselt hobuste toitumust, pidades silmas hobuste rakendusala, pidamisviisi, vanust, tõugu ja tervislikku seisundit.
2. Ladustab söödad vastavalt söödaliigile, arvestades säilitamisnõudeid.
3. Valmistab söödad ette, hindab vee ja söötade kvaliteeti organoleptiliselt ning sorteerib söödad vastavalt kvaliteedile ja liigile, eraldades ebakvaliteetse sööda.
4. Söödab ja jooksub hobuseid vastavalt etteantud ratsioonile ja söötmisgraafikule, arvestades hobuste rakendusala, pidamisviisi, vanust, tõugu ning tervislikku seisundit.

5. Karjatamisel hindab sööda ja vee olemasolu, vajadusel varub vett ja toob lisa sööta, lähtudes hobuste pidamis- ja karjatamisviisidest ning -tingimustest.

6. Kontrollib automaatjootjate töökorras olekut mehhaaniliselt ja vajadusel hooldab neid.

B.3.3 Hobuste taastootmine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Jälgib visuaalselt sugu- ja noorhobuste konditsiooni, pidamise tingimusi ning heaolu, lähtudes looma liigimast käitumisest, soost, vanusest, tiinusest jms.
2. Avastab visuaalselt inna, arvestades hobuste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab sellest koheselt taastootmise eest vastutavat isikut.
3. Valmistab suguhobused paarituseks või seemenduseks ette, abistab paaritusel või seemendusel vastavalt juhiste, vajadusel abistab paaritus- või seemenduspunkti transportimisel.
4. Tuvastab visuaalselt poegimiseelse seisundi, teavitab sellest koheselt taastootmise eest vastutavat isikut ning osutab vajaduse korral abi varsumisel.
5. Jälgib varssade iseseisvat söömist, seedimisprotsesside toimimist, tervislikku seisundit jne vastavalt liigimastele füsioloogilistele näitajatele, kõrvalekallete korral teavitab vastutavat isikut ja tegutseb vastavalt juhiste.
6. Hooldab ja jälgib varssunud märke tervislikku seisundit, kõrvalekallete korral teavitab vastutavat isikut ja tegutseb vastavalt juhiste, puhastab asemeid, arvestades varsaga märke eripära.
7. Talutab varsaga märasid, osaleb karja komplekteerimisel ja ajamisel, lähtudes karja eripärast ning hobuste ja inimeste turvalisusest.
8. Õpetab varssu sotsialiseeruma (puhastab, päitsest, õpetab jalgu andma/tõstma jm), lähtudes inimeste turvalisusest ja hobuste heaolust.
9. Võõrutab varsad vastavalt spetsialisti juhistele.

B.3.4 Noorhobuste õpetamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Juhistest lähtuvalt õpetab noorhobuseid sotsialiseeruma vastavalt vanusele ja kasutuseesmärgile, (puhastab, päitsest, valjastab jm), arvestades inimeste ja hobuste turvalisust.
2. Valmistab ette hobuse välimiku (puhastab jne), õpetab käekõrval ja lahtiselt liikuma, peatuma, jalgu andma/tõstma, vabahüppeid sooritama jne, kasutades ratsa- ja rakendivarustust ning treeninginventari vastavalt hobuste väljaõppe eesmärgile ning hobuste eripärast lähtuvalt.
3. Esitleb hobuseid käekõrval kasutades ratsa- ja rakendivarustust ning treeninginventari vastavalt hobuste väljaõppe eesmärgile ning hobuste eripärast lähtuvalt.
4. Vajadusel ratsutab algtasemel (samm-traav-galopp), rakendab hobuseid ja juhib turvaliselt rakendit.
5. Abistab hobuste laadimist transpordivahendisse, arvestades inimeste ja hobuste turvalisust.

B.3.5 Hobuste tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Hindab visuaalselt hobuste tervislikku seisundit, kasutades vajadusel lihtsamaid hindamismeetodeid (jälgimine, temperatuuri mõõtmine, liikumise vaatlemine jms).
2. Tuvastab enamlevinud ägedaloomulised ja kiiret sekkumist vajavad seisundid (nt haigused ja traumad) ning reageerib vastavalt olukorrale (nt annab esmaabi, kutsab loomaarsti ja teavitab vastutavat isikut), abistab loomaarsti kohapeal, rakendab selleks vajalikke põhilisi abistamis- ja ohutusvõtteid.
3. Manustab loomaarsti ettekirjutusel hobustele lihtsamaid suukaudseid ja välispidiseid medikamente, hoiab loomaarsti juhendamisel haigetele hobustele sobivat keskkonda ning korraldab lihtsamaid toiminguid (kraadimine, haigete hobuste talutamine jms).
4. Hindab visuaalselt hobuste kapjade olukorda ning teavitab kõrvalekalletest vastutavat isikut, vajadusel eemaldab rauad ja/või raspeldab kabjad.
5. Hobuste surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjuste transportimisel ja hoiustamisel, arvestades korjuste hoidmis-, matmis- ja hävitamisnõudeid ning vastutava isiku juhiseid.

B.3.6 Hobumajandushoonete, rajatiste, talliümbruse ja hobuinventari hooldamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Osaleb tallihoonete, rajatiste ja territooriumi koristamis- ja hooldustöödel vastavalt vajadusele ning vastutava isiku juhistele.

2. Puhastab ja korrastab (vajadusel desinfitseerib) igapäevaselt talliruumid (sh tallivahekäigud, söödaruumid, tööriistade panipaigad, hobuste eluruumid jne), arvestades vastutava isiku või loomaarsti korraldusi ning jälgides hobuste ja inimeste turvalisust.
3. Rajab ja hooldab jalutus- ja karjakopleid vastavalt juhiste ja võimaluste.
4. Parandab tallitööriistu vastavalt vajadusele, võimalustele ja juhistele.
5. Hooldab ja kasutab hobuinventari heaperemehelikult ja vastavalt kasutusjuhendile.
6. Kasutab ja hooldab treeninginventari vastavalt juhistele ja inventari spetsiifikale.

OPTIONAL COMPETENCES

Valitavate kompetentside (B.3.7 – B.3.11) töendamine on vabatahtlik.

B.3.7 Ratsastamine ja rakendamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Treenib hobuseid vastavalt vastutava isiku juhistele ratsa, arvestades hobuste iga, tõugu ja ettevalmistuse eesmärgi. 2. Treenib hobuseid vastavalt vastutava isiku juhistele rakendis, arvestades hobuste iga, tõugu ja ettevalmistuse eesmärgi.	
B.3.8 Kapjade hooldamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Vastavalt juhendamisele hindab hobuste jäsemete olukorda, jälgides hobust nii seistes kui liikudes, teeb kindlaks seisuvead. 2. Vastavalt juhendamisele värgib hobuste kabjad, arvestades hobuste jäsemete füsioloogiat, kasutades selleks ettenähtud tööriistu ja abivahendeid. 3. Rautab hobuste kabjad vastavalt juhendamisele, arvestades hobuste jäsemete füsioloogiat ja seisu nii paigal kui liikudes, kasutades raudu ja rautamiseks ettenähtud abimaterjale. 4. Planeerib rautatud kapjade ümberrautamise, arvestades hobuste ekspluatatsiooni, jäsemete füsioloogiat ja seisu ning üldist heaolu.	
B.3.9 Hobumajanduses kasutatavate mehhanismide ja mootorsõidukitega töötamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Kasutab traktoreid (lumekoristusel, muru- ja heinaniitmisel, maneežide ja väljakute kastmisel, silumisel jne), arvestades liiklus- ja tööohutust ning järgides vastutava isiku juhiseid. 2. Kasutab hobutranspordivahendeid rakendades hobuste veoks vajalikke juhtimisvõtteid, arvestades inimeste ja hobuste turvalisust. 3. Kasutab sööda-, allapanu-, sõnnikulaadimis- ja veovahendeid, järgides kasutusjuhendeid, tööohutust ja vastutava isiku etteantud juhiseid. 4. Kasutab transportööri söötade varumisel, tallitöödel jm, arvestades kasutusjuhendeid, tööohutust ja vastutava isiku etteantud juhiseid.	
B.3.10 Näituste, oksjonite, võistluste jm hobumajandussündmuste korraldamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Planeerib juhendamisel (eelarve, aeg, tööjõud, reklaam jm) hobumajandussündmuse vastavalt eesmärgile. 2. Osaleb hobumajandussündmuste korraldamisel, arvestades ressursse (eelarve, aeg, tööjõud, reklaam jm).	
B.3.11 Hobuinventari toote kavandamine, valmistamine ja parandamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Hooldab ja parandab hobuinventari vastavalt vajadusele arvestades toote spetsiifikat, materjali ja kasutamise eesmärgi. 2. Kavandab ja valmistab hobuinventari toote, arvestades tootespetsiifikat, hobuse füsioloogiat, materjali, kasutuseesmärgi jms.	

Part C

GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	11-01112021-4.1/3k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Astra Nilk, Eesti Sporthobuste Kasvatajate Selts Therje Prohorova, Eesti Ratsaspordi Liit ja SA Tallinna Ratsaspordikool Siim Kroon, OÜ Kirret Küllli Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Andres Kallaste, EHS juhatuse liige ja EHS aretustöö juhataja Priit Toobal, OÜ Kildu Hobused Siim Nõmmoja, Ihaste ratsakeskus Kaisa Vahtmäe, Eesti Põllumeeste Keskliit
3. Occupational qualification standard approved by:	Food Industry and Agriculture
4. No. of decision of Sectoral Council	21
5. Date of decision of Sectoral Council	01.11.2021
6. Occupational qualification standard valid until	31.10.2026
7. Occupational qualification standard version no.	3
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	6121 Livestock and Dairy Producers
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Stable lad/lass, EstQF Level 4
C.3 Annexes	
Lisa 1 Language skills level descriptions	
Lisa 2 Scale of self-assessment in digital competence	